

Vannregion 2

Buskerud, Vestfold, Telemark, Oppland

Forvaltningsplan for vassdrag, grunnvann og
kystvann for perioden 2009 - 2015

PLANPROGRAM

FORORD

Er du interessert i hvordan det står til med vannet i innsjøer, vassdrag, grunnvann og kystfarvann i ditt nærområde? Da bør du engasjere deg i arbeidet med helhetlig vannforvaltning!

Det har vært gjort et omfattende arbeid med å bedre kvaliteten i vann og vassdrag gjennom mange år. Myndigheter og næringsliv har jobbet for å stanse forurensning fra industri, landbruk og kloakk. Verdifulle våtmarker har blitt vernet som naturreservater. For å sikre vassdrag mot kraftutbygging har vi hatt flere runder med vassdragsvern. Mange vassdrag er kalket for å motvirke skadene av sur nedbør. Kommunene har drevet vannbruksplanlegging, og for Numedalslågen har det vært arbeidet med en fylkesdelplan.

Det som er nytt med den forskriften for vannforvaltning er at alle inngrep, påvirkninger og tiltak skal samordnes i én plan. Alle skal trekke sammen for at alt vann skal få best mulig kvalitet. For at denne planen skal bli så god som mulig er det viktig at berørte og interesserte engasjerer seg under utarbeidelsen av planen.

Planprogrammet sendes på høring i 6 måneder fra nå. Vi ønsker i denne perioden spesielt å få innspill til følgende:

- Er det tydelig hvordan arbeidet med vannforvaltningen skal fungere?
- Dekker planprogrammet de temaene som bør behandles i forvaltningsplanen?
- Er det tydelig hvordan man kan delta i arbeidet og innhente informasjon?

Vår vannregion omfatter fylkene Vestfold, Buskerud, mesteparten av Telemark, og deler av Oppland. Jeg oppfordrer til engasjement og dugnad for å få til god vannkvalitet i hele regionen. Vi ønsker mange og konkrete innspill til planprogrammet fordi vi er avhengige av samarbeid og felles innsats dersom vi skal nå de ambisiøse og viktige målene som er satt for den helhetlige vannforvaltningen i vår vannregion.

Kirsti Kolle Grøndahl
Fylkesmann i Buskerud
Leder for vannregionutvalget i Vannregion 2

Hva er planprogram for vannforvaltningen?

Planprogrammet skal være et verktøy som sikrer tidlig medvirkning og gode prosesser knyttet til gjennomføringen av den nye vannforvaltningen. Programmet skal på en kort og presis måte synliggjøre hva som skal skje på ulike tidspunkter i planprosessen. Hensikten med planprogrammet er å:

- På en oversiktlig måte beskrive arbeidet og prosessen med gjennomføring av ny norsk vannforvaltning ut 2009, og de ulike myndighetenes ansvar
- Synliggjøre når og hvordan medvirkning i prosessen skjer
- Tilrettelegge for publikums og andres medvirkning i arbeidet og dets innhold.

Planprogrammets målgruppe er alle som har interesser i regionenes vann og vassdrag. Målgruppen omfatter derfor både myndigheter - kommunale og statlige – private og allmenne interesseorganisasjoner, rettighetshavere, og den enkelte innbygger.

Planprogrammet vil være spesielt relevant for dem som har interesser i de vassdragene som er plukket ut til å være med i første planperiode. Disse vassdragene blir presentert senere i dette dokumentet.

Alle interesserte har mulighet til å komme med innspill til planprogrammet innen 1. oktober 2007.

Innspill til planprogrammet sendes skriftlig innen gitt tidsfrist til:

**Vannregionmyndigheten i Vannregion 2
Fylkesmannen i Buskerud
Postboks 1604
3007 DRAMMEN**

**eller via e-post til:
postmottak@fmbu.no**

Vennligst merk e-posten med ”Innspill til planprogram for helhetlig vannforvaltning i vannregion 2”.

**For mer informasjon, se www.vannportalen.no
eller ring Marianne Seland, tlf 32 26 68 21**

INNHold

1.	HENSIKTEN MED PLANPROGRAMMET	5
2.	REGELVERKETS INTENSJON OG VIRKEMÅTE	5
3.	ORGANISERING AV ARBEIDET I VANNREGION 2	6
3.1	Organisering på vannregionnivå	6
3.2	Organisering lokalt	6
4.	INDELING AV VANNREGIONEN OG UTVELGELSE AV VANNOMRÅDER	7
4.1	Inndeling av vannregionen i vannområder	7
4.2	Utvelgelse av vannområder til første planperiode	8
5.	FRAMDRIFT OG INNHOLDSELEMENTER I PLANPROSESSEN	9
5.1	Tidsplan for arbeidet	9
5.2	Hva er gjort på forhånd	9
5.3	Beskrivelse av særlige utfordringer i de utvalgte områdene	10
5.4	Utrede og prioritere miljøforbedrende tiltak	10
5.5	Vurdere tiltak ut fra avveining av fordeler og ulemper	10
5.6	Konkretisere realistiske miljømål for 2015	10
5.7	Oppsummere realistiske tiltak til et tiltaksprogram for vannregionen	11
5.8	Begrunne unntak fra forskriftens generelle miljømål	11
5.9	Beskrive medvirkningsprosessen	11
6.	ANSVARSFORDELING I PLANPROSESSEN	11
7.	ROLLE OG OPPGAVEFORDELING I PLANARBEIDET	12
7.1	Utrede og prioritere miljøforbedrende tiltak	12
7.2	Vurdere tiltakspakke(r) ut fra avveining av fordeler og ulemper	13
7.3	Medvirkning for andre enn berørte myndigheter	13
8.	FORHOLDET TIL ANNET RELEVANT ARBEID	14
9.	KONTAKTPERSONER OG GENERELLE LENKER	15
10.	VEDLEGG	15

1. HENSIKTEN MED PLANPROGRAMMET

Arbeidet med å lage en fylkesdelplan for helhetlig vannforvaltning i vannregion 2 er i gang. Denne regionen omfatter fylkene Buskerud, Vestfold, mesteparten av Telemark og deler av Oppland. Det skal lages én forvaltningsplan for hele regionen, og den skal vedtas i alle berørte fylkesting. Deretter skal planen vedtas i statsråd, slik at den får status som fylkesdelplan.

Dette planprogrammet skal gi en oversikt over framdrift, organisering, utvelgelse av områder og ansvarsforhold i arbeidet med å sikre en god vannkvalitet i hele regionen. Formålet med planprogrammet er å informere om planarbeidet og få inn synspunkter i en tidlig fase i arbeidet. I planprogrammet skal berørte og interesserte få vite hva som skal skje på ulike tidspunkter i prosessen og hvordan de kan gi innspill til dette.

Planprogrammet henvender seg til alle som har interesser i vannregionens innsjøer, elver, bekker og kystvann, og særlig i de vannområder som er aktuelle å velge ut i første planperiode. Målgruppene er deltakerne i vannregionutvalget, referansegruppen og underliggende arbeidsgrupper (se organisasjonskart i kapittel 3) samt øvrige berørte myndigheter, interesseorganisasjoner, rettighetshavere, enkeltvirksomheter og den enkelte innbygger.

2. REGELVERKETS INTENSJON OG VIRKEMÅTE

EUs rammedirektiv for vann ble vedtatt av alle medlemsstater i 2000. Norge har gjennom EØS-avtalen forpliktet seg å følge opp den nye vannforvaltningen. Norge har implementert direktivet i norsk lovgiving ved en forskrift – forskrift om rammer for vannforvaltningen. Arbeidet med vannforvaltningsforskriften følger framdriften i EU, og skal rapporteres til ESA.

Den nye vannforvaltningen omfatter alt vann, fra brevann til kystvann, med overflatevann som innsjøer og elver, grunnvann, fjorder og kystvann ut til en nautisk mil utenfor grunnlinja. Havet utenfor omfattes per i dag ikke av forskriften. Av praktiske årsaker settes en nedre størrelsesgrense for beskrivelse og inndeling av de ulike vannforekomstene.

I Norge har vi jobbet med å bedre vannkvaliteten i vassdragene våre i flere tiår. Sammenlignet med resten av Europa har Norge mye vann av god kvalitet. Men vi har også vann av dårlig kvalitet og dermed en del utfordringer for å nå forskriftens mål om god kjemisk og økologisk vannstatus innen 2015 for vassdrag i første planfase, og 2021 for resten av vassdragene. Det vil kreve mye arbeid og penger for å komme i mål. Helhetsvurderinger skal gjøres ikke bare ut fra vannets kvalitet, men også i lys av andre samfunnsinteresser, som energiforsyning, landbruk og andre næringer, infrastruktur, vannforsyning osv. Vannforvaltningsforskriften har gitt oss et verktøy og en god anledning til å oppnå og beholde god vannkvalitet i alle vassdrag.

Den nye vannforvaltningen tar utgangspunkt i vannets syklus, og følger derfor vannets vei fra fjell til hav. Vannforvaltningen har fokus på avrenningsområder, dvs. nedbørsfelt med tilhørende fjorder og kystlinje, uavhengig av nasjonalitet eller fylkes- og kommunegrenser. Vannressursene skal vurderes ut fra naturverdi og som en sosial og økonomisk ressurs.

Målet er å opprettholde og om nødvendig forbedre vannkvaliteten i alle elver, bekker, innsjøer, grunnvann og kystvann i landet innen 2015/2021. Veien dit går via en helhetlig og økosystembasert vannforvaltning. Dette innebærer en samlet vannforvaltning på tvers av myndighetsansvar, hvor de ulike aktørene arbeider mot et felles mål – god kjemisk og økologisk vannstatus i alt vann i vannregionen innen 2015/2021. Etter 2021 vil vannforvaltningsarbeidet fortsette i 6-årssykluser, og på sikt vil hensikten være å opprettholde den gode vannkvaliteten. Dersom det må gjøres inngrep i vann av samfunnsnyttige hensyn (for eksempel kraftutbygging, veiutbygging eller drikkevannsforsyning) må det settes inn tiltak for at ikke kvaliteten i vannforekomsten skal reduseres.

For å kartlegge dagens status og å se om ulike tiltak har effekt vil overvåkning av vassdragene være viktig.

Rent praktisk skal arbeidet gjennomføres ved at det utarbeides en forvaltningsplan for vannregion 2. Forvaltningsplanen skal vedtas som en fylkesdelplan i alle berørte fylker i vannregionen (jf kapittel 6). Hoveddelen av arbeidet med utarbeidelsen av planen vil skje lokalt, og kommunene vil være sentrale i dette arbeidet. Medvirkning fra andre berørte og interesserte er viktig for å få en god og tjenlig forvaltningsplan.

3. ORGANISERING AV ARBEIDET I VANNREGION 2

Norge er delt i ni vannregioner. Miljøverndepartementet har samordningsansvaret på nasjonalt nivå. Det er etablert en departementsgruppe og en direktoratsgruppe. Flere opplysninger om det nasjonale arbeidet finnes på www.vannportalen.no.

Vannregion 2 omfatter fylkene Vestfold, Buskerud, mesteparten av Telemark, og deler av Oppland. Fylkesmannen i Buskerud er vannregionmyndighet (VRM).

3.1 Organisering på vannregionnivå

Det er opprettet et vannregionutvalg for region 2 i tråd med forskriften § 22.

Vannregionutvalget består av representanter for fylkesmannsembetene, fylkeskommunene, berørte sektormyndigheter (NVE, Mattilsynet, Statens Vegvesen, Kystverket, Fiskeridirektoratet, Jernbaneverket), og kommunene. Vannregionutvalget blir dermed en svært stor gruppe som antagelig vil møtes en gang pr år. For å kunne arbeide mer effektivt har vannregionutvalget opprettet en arbeidsgruppe som vil ha hyppigere møter.

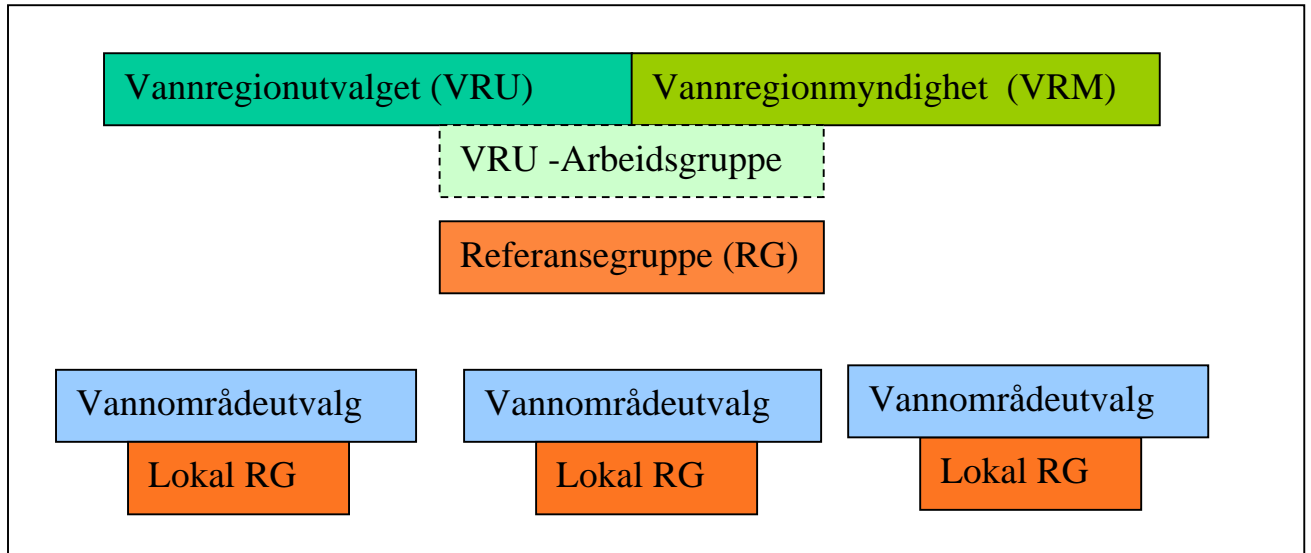
Andre interessenter vil være knyttet til vannregionutvalget gjennom en egen referansegruppe. Referansegruppen vil bli invitert til alle møtene i vannregionutvalget. Referansegruppen vil også få alle dokumenter som sendes på høring.

3.2 Organisering lokalt

Vannregionen er delt inn i vannområder basert på nedbørfelt og eksisterende samarbeid.

Arbeidet i de enkelte vannområdene vil foregå i et vannområdeutvalg. Sammensetningen av vannområdeutvalget vil være avhengig av problemstillingene i det enkelte vannområde, og av eventuelle samarbeid som finnes fra før. Organiseringen vil være opp til hvert enkelt vannområde, og vil sikkert variere mye fra vannområde til vannområde. Kommunene vil være

svært sentrale i alle vannområdeutvalg, og det forventes at de tar initiativ og aktiv del i arbeidet. Kommunenes arbeid må skje i tett dialog med fylkesmenn, fylkeskommuner, andre sektormyndigheter og interesser. Interesser kan være tilknyttet vannområdegruppen gjennom en lokal referansegruppe, eller ved å være representert direkte i vannområdeutvalget.

4. INNDELING AV VANNREGIONEN OG UTVELGELSE AV VANNOMRÅDER

Inndeling av vannregionen i vannområder

Inndelingen i vannområder er basert på nedbørsfelt, og vil ofte gå på tvers av administrative grenser. Dette er en utfordring i arbeidet.

For mindre vassdrag er det naturlig at hele vassdraget utgjør et vannområde. Små nedbørsfelt langs kysten kan være praktisk å slå sammen i ett vannområde. Store vassdrag vil vi av praktiske hensyn måtte dele i mindre vannområder. Vi har gått ut fra delnedbørsfelt og eksisterende samarbeid for vannforvaltning i oppdelingen.

Forslag til inndeling i vannområder i vannregion 2:

1. Lierelva
2. Drammenselva og Drammensfjorden
3. Eikeren (til Vestfosselvas utløp i Drammenselva)
4. Simoa
5. Tyrifjorden (med Randselva, Sokna, og Ådalselva)
6. Valdres (Begna t.o.m. Sperillen)
7. Randsfjorden
8. Hallingdal (til Snarumselvas utløp)
9. Beiangen vest (med Sandeelva og Borrevatnet)
10. Aulivassdraget
11. Kysten Horten-Larvik
12. Larviksfjorden og Brunlanes
13. Numedalslågen
14. Farrisvassdraget – Siljan
15. Skienselva og Grenlandsfjordene
16. Tokke/Vinje
17. Midt-Telemark
18. Øst-Telemark
19. Kragerøvassdraget med kysten i Kragerø og Bamble

Kartbeskrivelse av vannområdene finnes i vedlegg 1.

4.2 Utvelgelse av vannområder til første planperiode

Vannregionmyndigheten har i samarbeid med vannregionutvalget/arbeidsgruppen vedtatt at følgende vannområder skal være med i første planperiode:

- 1 Lierelva
- 7a Randsfjorden sør-øst (vil senere inngå i vannområde Randsfjorden)
- 13 Numedalslågen
- 15a Børsesjøvassdraget – Lilleelva (vil senere inngå i vannområde Skienselva og Grenlandsfjordene)
- 16 Tokke/Vinje

Nærmere beskrivelse av vannområdene til første planfase finnes i vedlegg 2.

Vannområdene som er valgt ut i første planperiode skal være ferdige med fullkarakterisering innen 1. oktober 2007. Dette er samtidig som høringsfristen for dette planprogrammet går ut. Alle de utvalgte vannområdene har potensial for betydelige vannkvalitetsforbedringer innen 2015. Det foreligger allerede mye kunnskap om disse vannområdene, noe som er en forutsetning for å være med i første planperiode. Videre er de kommunene som er berørt av arbeidet innstilte på å bruke de nødvendige ressurser for å sikre at en forvaltningsplan for de utvalgte vannområdene skal være ferdig innen utgangen av 2009.

Resten av vannområdene skal fullkarakteriseres innen utgangen av 2009, og det skal vedtas en forvaltningsplan som omfatter alle vannområder i vannregionen innen utgangen av 2015. Dette innebærer at alle vannområdene må gjennomføre en fullkarakterisering i 2008 og 2009.

5. FRAMDRIFT OG INNHOLDSELEMENTER I PLANPROSESSEN

Forvaltningsplanen er en sammenstilling og analyse av kunnskapen om vannforekomstene i vannregionen og det enkelte vannområdet, og hva som må gjøres for å nå forskriftens mål om god vannstatus. Prosessen med å utarbeide forvaltningsplanen er, sammen med selve planen, det viktigste informasjons- og kommunikasjonsverktøyet mellom myndighetene og alle som berøres av de ulike vannspørsmålene i regionen.

Forvaltningsplanen skal rulleres hvert 6. år, og blir som en virksomhetsredegjørelse og vedtaksgrunnlag for myndighetene. Planen skal også fungere som informasjons- og planleggingskilde samt som rapportering av statusen til vannforekomstene i regionen.

5.1 Tidsplan for arbeidet

Tidsplanen viser tidsperioden (tidspunkt for oppstart og avslutning) for arbeidet med de enkelte delene som inngår i forvaltningsplanen (jf bl.a. punktene videre utover i kapittel 5).

Tabell 1 Fremdriftsplan for utarbeidelse av forvaltningsplan. Mørkeblå felt markerer offentlige høringsperioder. Grønne felt angir utredningsperiode. Lyseblå felt markerer tidspunkter for vedtak.

	2007				2008				2009			
Utvelgelse av vannområder til første planfase	■											
Fullkarakterisering av vannområder til første planfase		■	■									
Planprogram på offentlig høring		■	■									
Oversikt over vesentlige spørsmål jf. pkt 5.3			■	■								
Offentlig høring av vesentlige spørsmål jf. pkt 5.3					■	■						
Utrede og prioritere tiltak				■	■	■						
Avveie omfang av tiltak						■						
Anbefale realistiske miljømål						■	■					
Sammenfatte tiltaksprogram						■	■					
Begrunne unntak fra miljømål						■	■					
Sammenstille forslag til regional vannforvaltningsplan						■	■	■				
Offentlig høring av forvaltningsplanen									■	■		
Vedtak av forvaltningsplanen i fylkestingene											■	
Vedtak i statsråd												■

5.2 Hva er gjort på forhånd

Forvaltningsplanen skal inneholde en oppsummering av fullkarakteriseringen som etter forskriften skal utføres før arbeidet med forvaltningsplanen starter. Dette omfatter:

- Karakterisering av vannforekomstene
- Lage oversikt over vannforekomster med risiko for ikke å nå miljømålet innen fristen
- Utarbeide program for miljøovervåking
- Lage oversikt over beskyttede områder (for eksempel drikkevannskilder, naturreservater og andre verneområder)

5.3 Beskrivelse av særlige utfordringer i de utvalgte områdene

En foreløpig oversikt over vesentlige spørsmål knyttet til vannforvaltningen i regionen kommer på høring senest 31. desember 2007 for første planperiode.

Dette kan for eksempel være særlige bruker-/interessekonflikter knyttet til vannforekomster/vannområder og/eller sentrale utviklingstrekk i regionen som kan få betydning for miljøtilstanden i vannområdet. Eksempler på slike konflikter kan være vassdragsregulering, omlegging av jordbruk, veiutbygging eller lignende.

Hensikten med å sende dette på høring er å gi interessenter oversikt over hvilke utfordringer som kommer til å få sterkt fokus i planprosessen. De vil dermed få bedre mulighet til å gi sine synspunkter på områder som kan være konfliktfylte.

5.4 Utrede og prioritere miljøforbedrende tiltak

De enkelte myndigheter og sektormyndigheter har ansvar for å utrede forslag til tiltak og grunnlag for miljømål innen sine ansvarsområder (vannforvaltningsforskriften § 22).

Dette innebærer bl.a. å foreslå ulike tiltak som kan bedre miljøet i vannforekomster som ikke har god tilstand. Berørte myndigheter skal dimensjonere tiltakene og gjøre en kostnyttevurdering. I praksis vil arbeidet foregå i vannområdegrupper innen hvert vannområde. Siden kommunen har mange av virkemidlene for å sette i verk tiltak (bl.a. innen avløp, landbruk, og samfunnsplanlegging) vil kommunene ha en hovedrolle i denne fasen. Vannområdegruppene skal så foreslå en sektorovergripende prioritering av tiltakene ut fra kostnadseffektivitet så langt dette lar seg gjøre. For vannforekomster som ikke er sterkt modifiserte bør arbeidet i denne fasen også omfatte en faglig vurdering av hvilke og hvor mange tiltak som er nødvendig for å oppfylle målet om god miljøtilstand. Interessenter kan enten være deltakere i vannområdegruppen eller være representert i en lokal referansegruppe.

5.5 Vurdere tiltak ut fra avveining av fordeler og ulemper

Med utgangspunkt i utredninger fra vannområdene der aktuelle tiltak er prioritert, blir neste skritt å sette sammen en realistisk ”pakke” av tiltak for de vannområder som er til vurdering. Det kan være at en ikke mener det er realistisk å nå forskriftens generelle miljømål i denne omgang, fordi de nødvendige tiltakene ikke kan forsvares samfunnsøkonomisk. Da vil det være aktuelt å foreslå utsatt frist eller mindre strenge miljømål for de aktuelle vannforekomstene. Forlengelse av tidsfrist kan for eksempel være aktuelt når muligheten for å utløse tiltak (f.eks ved ny konsesjon til kraftregulering) ligger flere planperioder fram i tid. For sterkt modifiserte vannforekomster vil denne avveiningen avklare hva som er ”godt økologisk potensial” for den enkelte av disse vannforekomstene. Denne avveiningen av miljømessige fordeler, samfunnskostnader og evt. fordelingsvirkninger ved de ulike tiltak vil skje i vannregionutvalget etter innspill fra vannområdene.

5.6 Konkretisere realistiske miljømål for 2015

Konsekvensene av de avveiningene som er gjort over, må deretter nedfelles i form av realistiske miljømål. For naturlige vannforekomster der målet om god miljøtilstand kan nås innen fristen er miljømålene i prinsippet gitt når vanntypen er bestemt. Miljømålene må oppsummeres i formuleringer som er målbare og forståelige for brukerne. Der vannregionutvalget kommer fram til et mindre ambisiøst miljømål bør dette konkretiseres, med hvilken effekt det vil ha for brukerne.

5.7 Oppsummere realistiske tiltak til et tiltaksprogram for vannregionen

Dette er kun en sammenfatning av tiltakspakkene i form av et tiltaksprogram som skal tas inn i forvaltningsplanen for regionen. Tiltaksprogrammet må være konkret nok til å synliggjøre hva som forventes av oppfølging innen de ulike sektorene, det vil si hvilke typer tiltak som anses riktig å gjennomføre ut fra foreliggende kunnskap. Enkelttiltakene som ligger til grunn for tiltaksprogrammet vil framgå av tiltakspakkene for de ulike vannområdene.

5.8 Begrunne unntak fra forskriftens generelle miljømål

Forskriften angir klare kriterier for å gjøre unntak fra direktivets mål. Der det gjøres unntak kreves en begrunnelse som tas med i forvaltningsplanen. I påfølgende sektorbeslutning vil begrunnelsen for unntaket bli gjenstand for en grundig prøving og tatt inn i planene for planperiode II, eventuelt i en justert form.

5.9 Beskrive medvirkningsprosessen

Vannforvaltningsforskriften sier at forvaltningsplanen skal inneholde en beskrivelse av offentlige informasjons- og høringstiltak som er truffet, resultatet av dem og endringer i planene som følge av dem. Alt som sendes på høring og alle høringsuttalelser både på vannområde- og vannregionnivå vil bli registrert. Uttalelser må være skriftlige for å registreres. Epost regnes som skriftlig, likeså uttalelser som kommer med i møtereferater.

6. ANSVARSFORDELING I PLANPROSESSEN

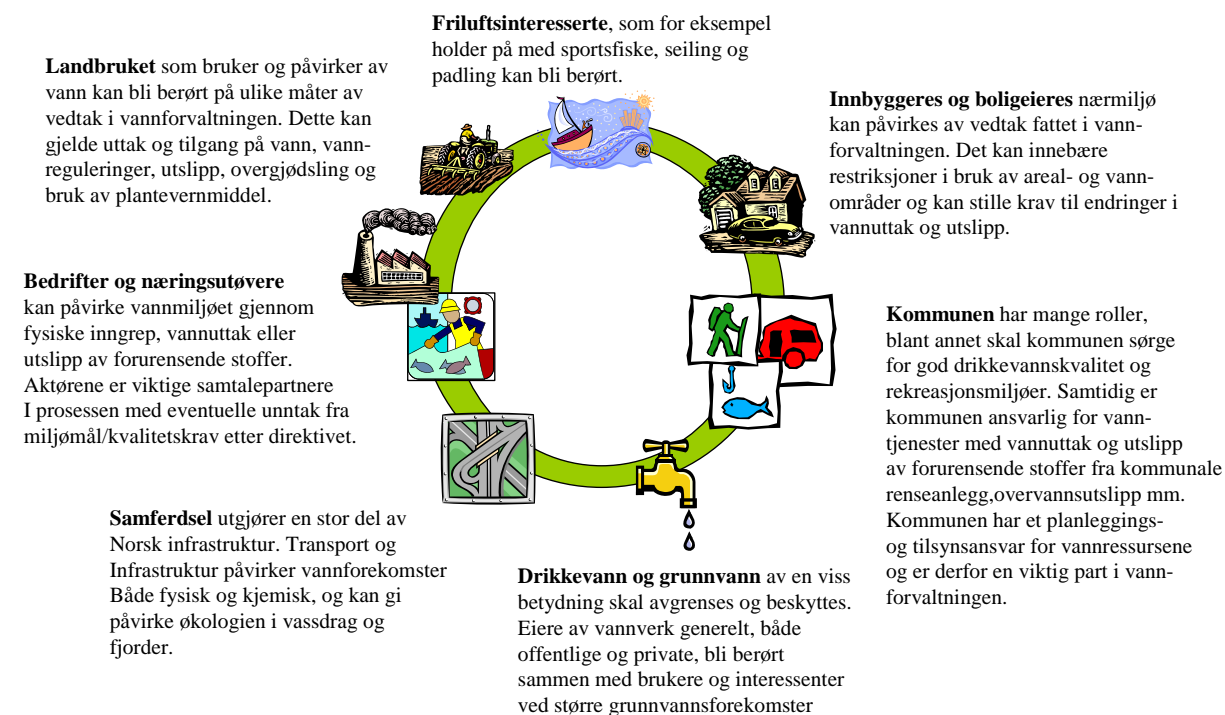
Ansvar for oppfølging av den nye vannforvaltningen er beskrevet i vannforvaltningsforskriften. Ansvarsfordelingen ved utarbeidelse av vannforvaltningsplaner er en annen enn den normale ansvarsfordelingen etter Plan- og bygningsloven § 19-1. Vanligvis er fylkeskommunen den som har ansvaret for prosessen med å utarbeide en fylkesdelplan. Men vannforvaltningsforskriften har pekt ut en *vannregionmyndighet* i hver vannregion som er ansvarlig for planprosessen. Dette arbeidet skal vannregionmyndigheten gjøre i samarbeid med *vannregionutvalget*. Vannregionmyndigheten har ansvar for at alle dokumenter i prosessen sendes på høring. Beslutninger som må tas underveis gjøres av vannregionmyndigheten i samarbeid med vannregionutvalget/arbeidsgruppen (f. eks. om planprogram, utvelgelse av vannområder til første planperiode, inndeling av vannregionen i vannområder, foreløpig oversikt over vesentlige spørsmål som vil fanges opp i planprosessen). Fylkeskommunen tar utkastet til forvaltningsplan til politisk behandling og vedtak i Fylkestinget. Planen blir deretter sendt til Miljøverndepartementet for endelig godkjenning av Kongen i statsråd.

For å bidra til en best mulig forankring av planprosessen hos fylkespolitikere vil vannregionmyndigheten legge opp til god kontakt med fylkeskommunen så langt tidsplanen tillater det. Dette tilsier at det i perioder vil være behov for samarbeid med fylkeskommunene ut over den kontakt en har i vannregionutvalget/arbeidsgruppen. Vannregionmyndigheten ønsker også at de berørte fylkestingene på egnet måte orienteres om planprosessen underveis.

Når det kommer til *gjennomføring* av vedtatte forvaltningsplaner, så innebærer vannforskriften ingen endringer i forhold til dagens situasjon når det gjelder myndighet til å treffe vedtak om tiltak etter relevant regelverk. Vannforvaltningsplanen vil være retningsgivende for denne myndighetsutøvelsen. Dette betyr at påfølgende sektorvedtak kan avvike fra målsetningene i vannforvaltningsplanen.

7. ROLLE OG OPPGAVEFORDELING I PLANARBEIDET

Det er mange som blir berørt av forvaltningsplanen, og derfor er det viktig at alle kan være med på utarbeidelsen av planen.

Som det framgår av innholdselementene i planprosessen (jf. Kapittel 5) er arbeidet en blanding av kompliserte utredninger og avveininger på den ene siden og forholdsvis enkle sammenstillinger av data, resultater og prosessbeskrivelser. Noen tekstbidrag vil bli utarbeidet av vannregionmyndigheten som vannregionutvalgets/arbeidsgruppens sekretariat, og forbedres gjennom høringsrunder. Prosessene med å utrede og prioritere tiltak og vurdere tiltakspakker vil i stor grad foregå i de lokale vannområdegruppene. De mer overordnede prioriteringene vil bli tatt opp i vannregionutvalget/arbeidsgruppen, med referansegruppen som en viktig medspiller.

7.1 Utrede og prioritere miljøforbedrende tiltak

Berørte myndigheter (sektormyndigheter, fylkeskommuner, kommuner og fylkesmenn) har i følge vannforskriften ansvar for å utrede forslag til tiltak innenfor sine ansvarsområder. Derfor er det viktig at sektormyndigheter som blir berørt i et vannområde er med i vannområdegruppene.

Berørte myndigheter må gjøre en faglig vurdering av hvilke tiltak som er relevante for hvert vannområde innen sine ansvarsområder. Konsekvensene av hvert tiltak vurderes. Deretter prioriterer vannområdegruppen tiltakene etter kostnadseffektivitet på tvers av sektorene. For vannforekomster som ikke er sterkt modifiserte bør arbeidet i denne fasen også omfatte en faglig vurdering av hvor mange tiltak som er nødvendig for å oppfylle målet om god miljøtilstand.

7.2 Vurdere tiltakspakke(r) ut fra avveining av fordeler og ulemper

Utredningene fra vannområdet leveres til vannregionmyndigheten. Vannregionmyndigheten sammenstiller materialet for vannregionutvalget som foreslår en samlet tiltakspakke i forvaltningsplanen. De samme sektormyndighetene som har foreslått tiltak i vannområdene vil være representert i vannregionutvalget. I tiltakspakken tas det stilling til hvilke og hvor mange av de mulige tiltakene som bør gjennomføres for å nå målene. Eventuelle unntak fra målene må begrunnes, for eksempel dersom det viser seg uforholdsmessig kostnadskrevende å oppfylle dem (jf vannforvaltningsforskriften §§ 8-12).

Vannregionutvalget/arbeidsgruppen vil være et forum hvor ulike hensyn avveies og beslutninger underveis treffes basert på framlagte saksdokumenter. Vannregionmyndigheten vil fungere som et sekretariat som kan tilrettelegge det mottatte faglige materialet for drøftinger i utvalget, og for å fange opp de resultater utvalget kommer fram til. Denne fasen i planarbeidet vil kunne være spesielt vanskelig. Usikkerheten i underlagsmaterialet kan bli stor, og interessemotsetningene vil kunne være betydelige. Det vil kunne være motstridende interesser i og mellom berørte myndigheter og mellom berørte interessenter. Vannregionmyndigheten skal kombinere flere funksjoner: Sørge for framdrift, ivareta miljøpolitikken og være megler mellom ulike interessenter.

7.3 Medvirkning for andre enn berørte myndigheter

Referansegruppen vil bli invitert til alle møter i vannregionutvalget i forbindelse med viktige milepæler i planprosessen. På slike stadier i arbeidet vil det bli lagt fram foreløpige dokumenter og resultater for gruppen slik at deltakerne kan gi sine synspunkter. Vannregionmyndigheten vil sende alle dokumenter på høring til referansegruppen.

Øvrige interessenter vil langt på vei kunne holde seg like informert om utvikling i arbeidet ved å sjekke www.vannportalen.no med jevne mellomrom, og benytte seg av de muligheter som tilrettelegges for elektroniske innspill i prosessen. Ved formelle høringer vil alle interesserte bli varslet gjennom annonsering i media. Kontakt med lokal eller regional referansegruppe kan være en god måte for medvirkning underveis i planprosessen.

Interessenter kan påvirke ved å gi skriftlig gi innspill til ulike deler av planprosessen, for eksempel ved utarbeidelse av planprogram og forvaltningsplan med tiltaksprogram (høringsrunder), ved å delta på informasjonsmøter om vannforvaltningen i vannregionen, og ved å ta direkte kontakt med kontaktpersonene i vannregionmyndigheten og/-eller medlemmer i utvalget, arbeidsgruppene og referansegruppen.

Det legges opp til tre offentlige høringsrunder à 6 måneder:

- Høring av planprogrammet. Høringsfrist 1. oktober 2007
- Høring av liste over vesentlige spørsmål. Høringsfrist 1. juli 2008
- Høring av utkast til forvaltningsplan med tiltaksprogram. Høringsfrist 1. juli 2009

Du finner informasjon og dokumenter for utarbeidelsen av forvaltningsplanen på vannregionens nettside (www.vannportalen.no). Her kan du abonnere på nyhetsbrev og finne informasjon som berører din vannregion.

I løpet av 2007 er det meningen at resultatene fra karakteriseringene blir lagt ut på en internettbasert kartdatabase. Databasen vil gi en oversikt over vannets tilstand i vannregionen

og hva slags belastninger som påvirker de ulike vannforekomstene. Databasen blir åpen for innsyn for alle.

8. FORHOLDET TIL ANNET RELEVANT ARBEID

Kommunene blir direkte berørt av planene og aktivitetene som følger av forskriften om vannforvaltning og av arbeidet med forvaltningsplanen. De må i tilstrekkelig grad integrere sin vannområdeplanlegging i sin øvrige planlegging. Kommunene er pålagt å utføre en løpende overordnet kommuneplanlegging som omfatter samfunnsutvikling og arealbruk. Planen skal sette mål for utviklingen i kommunene og det kreves at kommunestyret skal vurdere kommuneplanen samlet en gang hver valgperiode. Kommuneplanen skal være styrende for kommunens øvrige planlegging. Kommunene er delegert myndighet etter forurensningsloven, de styrer en vesentlig del av virkemidlene i landbruket, de er ofte vannverkseiere, og har ansvar etter miljølovene for øvrig, og for innbyggernes helse og trivsel.

Drikkevann og grunnvannsforekomster av en viss betydning skal avgrenses og beskyttes. Eiere av vannverk generelt, både offentlige og private, blir berørt, sammen med brukere og interessenter ved større grunnvannsforekomster.

Landbruket som næring og landbruksmyndighetene med sine virkemidler vil dra nytte av godt vannmiljø, men vil også være en aktør med grunnleggende ansvar for forbedring av tilstanden i noen vassdrag, og for å beholde god tilstand der den i dag er tilfredsstillende.

Akvakultur er i likhet med landbruket avhengig av et godt og rent produksjonsmiljø for å sikre kvalitet på produktene. Direktivet og forskriften sitt virkefelt sikrer overordna miljømål i kystvann ut til 1 nautisk mil utenfor grunnlinja. Samtidig tilligger det også denne virksomheten å drive sin produksjon innefor de miljømål som regelverket foreskriver.

Vassdragsmyndighetene (NVE) sentralt og regionalt har ansvar for **verna vassdrag**, vurderer **nye vassdragsinngrep** og **reviderer tidligere gitte konsesjoner**. Det igangsettes også nå **fylkesvise planer for småkraftverk** i fylkeskommunene. **Samla plan for vassdrag** forvaltes av miljøvernmyndighetene (DN).

Samferdsel utgjør en vesentlig del av norsk infrastruktur. Transport og infrastruktur påvirker vannforekomster både kjemisk og fysisk. Utbygging av transportårer og drift av disse medfører naturinngrep som påvirker økologien i vassdrag og fjorder, og bruk av kjemikalier til båter, flyplasser og veier har en kjemisk og økologisk kostnad. Totalt sett vil oppfølging av direktivet bli krevende for samferdselssektoren både teknisk og ressursmessig, og krever godt samarbeid mellom etatene i kommende planperiode.

Disse aktivitetene og planene blir alle i noen grad påvirket av arbeidet som vannregionmyndigheten og vannregionutvalget skal gjennomføre. Forvaltningsplanen vil være retningsgivende for aktiviteten de enkelte sektormyndighetene skal utøve i planperioden.

9. KONTAKTPERSONER OG GENERELLE LENKER

Funksjon	Navn	Arbeidssted	Epost	Telefon
Leder av vannregionutvalget	Fylkesmann Kirsti Kolle Grøndahl	Fylkesmannen i Buskerud	Kirsti- kolle.grondahl@fmbu.no	32266601
Nestleder av vannregionutvalget	Ass. Fylkesmann Bjørn Strandli	Fylkesmannen i Vestfold	bvs@fmve.no	33371101
Sekretær i vannregionutvalget	Førstekonsulent Marianne Seland	Fylkesmannen i Buskerud	Marianne.seland@fmbu.no	32266821
Leder VRUs arbeidsgruppe	Avdelingsdirektør Øivind Holm	Fylkesmannen i Buskerud	oho@fmbu.no	32266801
Nestleder VRUs arbeidsgruppe	Avdelingsdirektør Werner Olsen	Fylkesmannen i Vestfold	wol@fmve.no	33371176
Kontaktperson Buskerud	Erik Garnås	Fylkesmannen i Buskerud	Erik.garnas@fmbu.no	32266807
Kontaktperson Vestfold	Gunnar Kleven	Fylkesmannen i Vestfold	Gunnar.kleven@fmve.no	33371185
Kontaktperson Oppland	Ola Hegge	Fylkesmannen i Oppland	Ola.hegge@fmop.no	61266061
Kontaktperson Telemark	Arne Kjellsen	Fylkesmannen i Telemark	akj@fmte.no	35586166

www.vannportalen.no
www.fylkesmannen.no
www.nve.no
www.vegvesen.no
www.mattilsynet.no
www.fiskeridir.no
www.grunnvann.no
www.ngu.no

10. VEDLEGG

- 1) Kart over vannregionen med inndeling i vannområder
- 2) Beskrivelse av vannområdene til første planfase